

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרִשֶׁת בֵּא

ד' טבת תשע"ח

הפטרה: הדבר אשר דבר
שוכבים ב' ה'

יציאת השבת ר"ת 18:03
ברכת הלכנה החל מיום רביעי
גיליון 465

יציאת השבת:

17:42

ירושלים: 17:41

מניסת השבת:

16:30

ירושלים: 16:26

כִּי עִם קֶשֶׁה עָרְף הוּא...

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

בדרך כלל הביטוי 'עם קשה עורף', הוא ביטוי בעל קונוטציה שלילית. עם עקשן, שאינו מוכן לקבל את המרות שכופים עליו. ואולם יש בתכונה זו גם צד חיובי, שהרי לאחר שאדם כה עקשן סבר וקיבל בדעתו איזה עניין, הרי שלא בנקל הוא יוותר עליו. כך גם בני ישראל היוצאים ממצרים, המה ראו מעשי ה' הכבירים ועם כל זה נהגו בחשדנות, שאלו וחקרו. ואולם לאחר שהבינו כי אכן מדובר בנסים ולא באחיות עיניים כמו מעשה חרטומי מצרים, הרי שקבלתם היתה שלימה.

איך הועברו הדברים לדור הבא, דור שגם לו תכונה של קשה עורף? הרי שעם הציווי 'והגדת לבנך' בודאי ספרו ההורים לילדיהם שנולדו לאחר יציאת מצרים על השעבוד ועל הגאולה. ואולם הדור הצעיר לא האמין מיד למשמע אוזניו: האם אתם הייתם עבדים לפרעה במצרים? איך זה יתכן? והרי אנו מונהגים באופן נסי במדבר? ואז מראה האב לבנו את גבו החבול ממכות נוגשי מצרים, סימנים כאלה יש גם לסבא! או אז מאמין הילד העקשן שרואה בעיניו את ההוכחות הברורות לשעבוד ולגאולה.

לאחר שהוכח לילד הזה מעבר לכל ספק כי הוריו, כמו סבו וסבתו, אכן היו משועבדים במצרים והקדוש ברוך הוא ברוב רחמיו הוציא אותם ביד חזקה ובזרוע נטויה, הוכשר גם הוא להיות חוליה חשובה וחזקה בהעברת המידע הזה לדורות הבאים. יציאת מצרים והמופתים שהיו בה לעין כל, הפכו לאבן יסוד באמונת עם ישראל בהשגחת ה' בעולם ובהנהגתו. אז מי אמר שעם קשה עורף הוא רק חיסרון?

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוריק. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

פרשת בא – פרשת האותות והמופתים

עם ישראל קודם יציאת מצרים, פרעה עדיין ממאן לשלח את עם ישראל ואז נוחתות עליו שלוש מכות אדירות אשר בעקבותיהן הוא ועמו ישלחו את עם ישראל. השבת, ד' בשבט – מצינים את ההילולא לאחד מגדולי בעלי המופת בדורנו: רבי ישראל אביחצירא – הבבא סאלי זיע"א, בדיוק בשבת בה אנו קוראים על נפלאות ה' במצרים.

ישראל אשר בך יתפאר

האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא הנקרא: 'בבא סאלי'. הוא נולד בראש השנה של שנת תר"ן לאביו האדמו"ר רבי מסעוד, בנו בכורו של מרן ה'אביר יעקב'. עם לידתו נתמלא הבית אורה. האב אשר ידע כי שורש נשמתו של בנו הנוול גבוהה, קבע משמרות של תלמידי חכמים שילמדו בסמוך לו, כדי שיתדבקו דברי תורה באזניו.

ביום השמיני מיד לאחר תפילת שחרית הכניס את הבן בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, כאשר רבי מסעוד האב, מל את התינוק, ורבי יצחק הי"ד דודו, שלעתיד יהיה מורו ורבו ישב על כיסא הסנדק.

ה"בבא סאלי" רבי ישראל אביחצירא
ראש השנה תר"ן – ד' שבט תשד"מ

רבי מסעוד רצה לקרוא לבנו כשם אביו יעקב, אך מגודל הערצתו, ומתוך החשש שמא יש בזה צד זלזול בכבוד אביו, החליט לקוראו בשם ישראל.

וסמך על האמור במקרא (בראשית לב, כט): "לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל, כי שרית עם א-לקים ועם אנשים ותוכל". ואכן הרב הפך להיות לגדול בישראל ולבעל מופת שרבים נושעו מברכותיו ומתפילותיו.

הבבא סאלי היה ידוע כמי שערך צומות רבים וסיגופים, כגודל מעלתו ויראת שמים. אף על פי שהיה מסתיר את הצומות אפילו מבני משפחתו, ידוע כי היה צם צומות הפסקה, שישה ימים רצופים, ממוצאי שבת ועד ערב שבת! גם כאשר היה אוכל בערב הצום או בסופו היה מעט בלבד כדי קיום הגוף, וגם זה נעשה כסעודת הילולא לפטירתם של צדיקים.

הקבלת פני שכינה:

ציון קברו של הבבא סאלי בנתיבות

בכל חודש, מיד כאשר מלאו שבעה ימים מלאים ממולד הלבנה, לעת ערב, הכין את עצמו רבינו המקובל האלקי רבי ישראל אבוחצירא – הבבא סאלי זיע"א, בשמחה גדולה לברכת הלבנה. הוא לא היה מוכן לדחות אפילו לזמן קצר את אמירת תפילה זו, שחז"ל לימדו אותנו שהיא שקולה כקבלת פני השכינה.

פעם, באחד מחודשי החורף, התארח הבבא סאלי בעיר ליאון שבצרפת, והיה שרוי בצער על שכבר עברו מספר ימים מאז הגיע זמן ברכת הלבנה, אך אי אפשר היה לצאת ולקדש כי השמים היו מכוסים בעננים. כשהגיע היום האחרון ועדיין לא השתפר מזג האוויר. ביקש ממקורביו שיבדקו האם יש מקום בו לפי הידוע השמים בהירים. נאמר לו שבעיר מרסיי, הרחוקה כארבע מאות קילומטרים ממקום המצאו, נמצא שהשמים בהירים.

מיד לבש הבבא סאלי את גלימתו וביקש שייקחו אותו אל תחנת הרכבת, הוא עלה על הרכבת הראשונה שנוסעת, שהיתה רכבת מהירה ולאחר מספר שעות הגיע לשם ואמר ברכת לבנה בשמחה עילאית.

בהזדמנות אחרת, כשנתקל באותה בעיה עת שהיה בפריז, לא עצם את עיניו בלילה האחרון לפני סוף זמן ברכת הלבנה. בשעה שתיים לאחר חצות, העיר את תלמידו מארחו, ואמר לו בשמחה: "קום! מן השמים גילו לי שהעננים התפזרו ואפשר לברך את הלבנה". ומיד יצאו לחצר הבית והביטו בשמחה אל הלבנה המאירה, לפני שהחלו לומר את הברכה.

כאשר שמע אחד מנכדי רבי ישראל אבוחצירא את הסיפור האחרון, הוא סיפר על חוויה נפלאה אותה עבר הוא עם סבו כאשר התגורר בפריז: בלילה מעונן וגשום מאוד, ביקש רבי ישראל מחתנו ונכדו לעזור לו לרדת מן הקומה החמישית מהדירה בה התגוררו אל החצר, על מנת לברך את הלבנה. חתנו הסביר לו, שהשמים מעוננים והלבנה כלל לא נראית, אך רבי ישראל בשלו. הוא כבר לבש את גלימתו והחל צועד אל פתח הבית כשחתנו ונכדו סועדים אותו. ברדתו במדרגות הרבות הגיע אל החצר ומיד הפנה מבטו כלפי מעלה בחיפוש אחר הלבנה.

להפתעת הנוכחים הרבים שהתאספו ליד רבי ישראל, הרים רבי ישראל את ידו, ועשה תנועות כמי שמפזר עשן, או מסיס וילון מעל חלון ביתו, ומיד נתגלתה הלבנה! וכולם בירכו את הלבנה בהתלהבות רבה. לכל מי שנוכח שם, היתה הרגשה שהפעם זכה גם הוא לטעום את טעמה של הקבלת פני שכינה.

הלכות הדלקת נר שבת

א. מצוה מדבריי סופרים להדליק נר בערב שבת ויהא זהיר במצוה זו ולעשותו נר יפה וכמו שאמר רב הונא: הרגיל ב(הדלקת שבת) נר יהיו לו בנים תלמידי חכמים. וראוי לאשה להתפלל אחר ההדלקה שהשם יתברך יתן לה בנים תלמידי חכמים מאירים בתורה, כי בשעת עשיית המצוה התפלה נשמעת יותר. ולפי הסוד יש ענין בכיסוי העיניים בידה ובתפלה אחר הדלקת הנרות, וכמו שכתב בבן איש חי.

ב. מעיקר הדין די להדליק נר אחד, לכבוד שבת. מכל מקום מנהגינו להדליק לפחות שני נרות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור, וכל המרבה בנרות לכבוד שבת הרי זו משובח. ויש הנוהגות להדליק שבעה נרות או יותר. ויש מדליקות נרות כמספר הנפשות של בני הבית. וכשנולד ילד מוסיפים עוד נר.

ג. אשה שנהגה להדליק בערב שבת ז' נרות לכתחילה אין לה להפחית ממספר הנרות, וצריכה להמשיך במנהגה להדליק ז' נרות. ואם רוצה לבטל מנהגה ולהדליק רק שני נרות מסיבות כלכליות וכדו', נכון יותר שתעשה התרה בפני שלושה, על שלא אמרה בתחילה שנהגה כן "בלי נדר". ואם מבטלת מנהגה באופן חד פעמי, כגון שנמצאת בבית חולים ויש שם רק ב' נרות, ואי אפשר לה להשיג ז' נרות אינה צריכה התרה. ונכון שבזמן שמתחילה לנהוג להדליק ז' נרות תתנה שאינה מקבלת עליה מנהג זה בנדר, ואז תוכל לשנות מנהגה בלי התרה.

ד. אפילו עני שאין לו מה לאכול חייב במצות הדלקת נרות, ושואל על הפתחים ולוקח שמן או נר ומדליק, שזה בכלל עונג שבת. ואם אין ידו משגת לקנות נר לשבת וגם יין לקידוש, נר שבת קודם. ויקדש על הפת. ואם יש לו חשמל, אין צריך לחזור על הפתחים לקנות נר, אלא יברך על החשמל.

ה. אשה שהדליקה נרות שבת, ואחר מספר רגעים מההדלקה כבו הנרות מהרוח וכיוצא בזה, אם ברור לה שעדיין לא שקעה החמה צריכה לחזור ולהדליק הנרות בלי ברכה, ואם חוששת שכבר שקעה החמה לא תדליק הנרות מחשש חילול שבת. ואם קיבלה שבת בפירוש, או שהיא מבנות אשכנז הנוהגות לקבל עליהם שבת בהדלקה, תאמר לבני הבית שלא קיבלו עליהם שבת להדליק את הנרות (קודם שקיעה).

ו. מנהגינו פשוט שאין מקפידים לכבות את החשמל לפני הדלקת הנרות של שבת, ואין בזה חשש ברכה לבטלה. (ילקוט יוסף לראשל"צ הגר"י יוסף שליט"א)

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ולאח ציטרון. שרה בת שמחה. מרים יהודה. ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עזר בן עישה. תקוה בת עזיזה. אלגרה בת ג'אן. מויל בת ענולה. אברהם בן רחל. הראל בן אביגיל. יהודה גלר. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מיטל מוריה אדרי הי"ו. להחזרת נעדר צה"ל ושבייו ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, זכריה באומל, יהודה כין, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו. לעילוי נשמת: הר"ע יוסף זצוק"ל. הר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. הרב שלמה צורף. יונה יונה. סופר מנחם. אליאור קדושים. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמידה. נדיר נחום. ניסים כהן. רובי צעדי. יצחק בן מויל מורחי. מרדכי ומשה מורחי. ישראל אברהם נתן. מרדכי צאנז. ראובן אלון בן נסיה. יצחק ועמרם אטיאם. ר' חיים אוחנעט. לוי יצחק אמדי. אורן מועלם. אליהו מוטס. דוד חגיב. דוד רוסברט. יואל דללי. עמוס דמרי. סימנעוב משה יהודה. ישראל בן גמדה. רבי דוד הכהן. ישראל בן שושנה. נעים משה. אהרן מורחי. יצחק ושמחה אילוז. נסים וסליחה שושן. יצחק ולאח אסמורנו. נדירה שמעון. בעירה לוי. אסתר בת תורא. אסתר חוד. חנה יצחק. דיה פניקס. אליהו בת פריחה. תרצה זיסון. אסתר בת זוהרה. אסתר וענבר נחום. מרים וענוט. עזיזה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. נעמה בת מנחם. לאויה מודר. זוהרה בת חנה. עליה סן. שרה אליאל. יעבד ועקני. עישה דין. ברכה סוסן. רותי אגל. סבטלה בת אולעה. אסתר איבני. כמיהה דדי. אילה שרה. ולע"נ הנספים בשואה ובהם: אלכסנדר שנדור, שושנה רודה, רפאל פריצי, וציעילה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה